

Kitinkannus

VAIKUTTAVAA KUNTOUTUSTA JA YKSILÖLLISTÄ HOITOA

**Kuntoutuksella
parempaa
elämänlaatua**

TÄSSÄ LEHDESSÄ

4 KUNTOUTUKSEN EDELLÄKÄVIJÄ. Kitinkannuksesta on kehittynyt 30 vuodessa merkittävä suomalainen kuntoutusosaaja.

8 ASEENTEESTA TINKIMÄTTÄ. Vahva tahtotila siivittää Senni Ojatalon kuntoutumista autokolarin jälkeen.

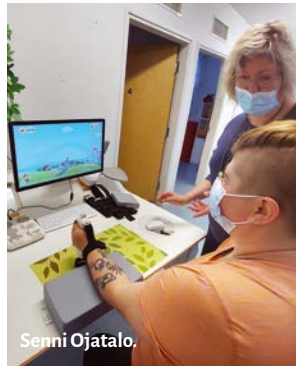
10 HYVÄSSÄ YHTEISTYÖSSÄ. Kitinkannuksen ja Kannuksen kaupungin yhteistyön tuloksena Kitinkoti saa uudet tilat.

12 UUTTA KOHTI. Toimitusjohtaja Katri-Helena Syri ja Kitinkannus ry:n hallitus vievät läpi isoa muutosvaihetta.

15 POIS MAKUUTTAMISESTA. Professori Erkki Vauramon mukaan van-

Kuntoutussihtööri Sirpa Lehtinen.

Senni Ojatalo.

hustenhoidossa on päästävä eroon makuuttamisen kulttuurista.

18 VANHAT KUVAT. Kuva-albumi kertoo 30-vuotisen Kitinkannuksen menneistä vuosikymmenistä.

20 KELAN KURSSEJA. Kolariainen Heikki Haimakainen oli Kitinkannuksessa Kelan TULES-kursilla ja vaikutti syvästi.

21 RUOKAPALVELUT. Kitinkannuksen ruokapalveluista huolehtii Compass Groupin ammattitaitoinen henkilökunta.

22 HENKILÖKUNTAJA HALLITUS. Esittelyssä Kitinkannuksen ja Kitinkodin henkilöstö sekä Kitinkannus ry:n hallitus.

Hoitopäällikkö Maija Mattila.

16 KUNNIAKANSALAISET. Kitinkannus, silloinen Kannuksen Veljeskoti, perustettiin hoitamaan ikääntyviä sotainvalideja.

Everstiluutnantti evp. Esko Hirviniemi.

Kitinkannus sisukkaasti hyvinvoinnin eturintamassa

Kitinkannus viettää 30 vuotishuolavuotta ehkä suurimman murroksen keskellä kuin koko toimintakautensa aikana. Samanaikaisesti Covid-19 pandemian vaikutus on näkynyt viime vuosien toiminnoissa, kuten koko yhteiskunnassa ja maailmanlaajuisesti.

Koronaa on verrattu sotatilanteeseen. Televisiossa on pyörinyt kampanja, jossa sotiemme veteraani on kehottanut ihmisiä pysymään kotona taudin leviämisen ehkäisemiseksi.

Kotona pysymistä ei voi kuitenkaan verrata siihen tilanteeseen, mikä Suomessa vallitsi sota-aikoina. Kolmen vuosikymmenen ajan olemme Kitinkannuksessa saaneet tutustua kunniakansalaisten

elämänkohtaloihin, kulkea kappaleen matkaa heidän rinnallaan ja oppia tuntemaan se suomalainen sisu sekä isänmaallisuus, mikä koko Suomen kansassa asui sota-aikoina. Kiitollisuus tästä on pohjaton ja arvostavat sanat loppuvat kesken.

Jo reilu vuosikymmen sitten Kitinkannus satsasi lääkinnällisen ja vaativan kuntoutuksen saralla rohkeasti eturintamassa yhdistäen kuntoutuksen ja hoivan sekä vanhat- ja uudet asiakasryhmät. Tämä rinnakkain kulkeminen on ollut edellytys kunniakansalaisten hoidon järjestämiseksi. Nyt vaakakupin toinen puoli väijäämättä tyhjenee, ja toisen täyttyminen on uusien hyvinvointialueiden ja sote-järjestelyjen käsissä.

Yhä lisääntyvä avo- ja jaksottainen kuntoutus, kotiin vietävät palvelut ja digitalisaation hyödyntäminen sekä hoivassa että kuntoutuksessa tarjoavat mahdollisuuksia monimuotoisten palveluiden järjestämiseen.

Vuoden alussa Kitinkannus aloitti uutena toimintanaan tehostetun palveluasumisen järjestämisen Kitinkodissa. Näin Kitinkannuksen toiminta laajeni lähes puolella. Tehostettuun palveluasumiseen tuotamme pilottina kuntouttavaa

Kitinkannus tarjoaa erinomaisen hyvinvoinnin kokonaispaketin.

asumista, jota päästään toteuttamaan kokonaisuudessaan vasta, kun saamme uudet Kitinkannuksen yhteyteen rakennettavat toimitilat valmiiksi vuoden 2022 loppuun mennessä. Kitinkodissa haluamme tarjota ikäihmisille toimintakyvyn parantamis- ja ylläpitämismahdollisuuden sekä arvokkaan lopun ajan elämän, jokaisen asukkaalle omia voimavaroja hyödyntäen.

Korona on korostanut erityisesti hyvinvoinnin merkitystä. Hyvinvointi koostuu fyysisistä, psyykkisistä ja sosiaalisista elementeistä. Kuntoutuksen ja hoivan lisäksi yhteisöllisyys, toiminnallisesti oikeanlaiset tilat, sijainti luonnon läheisyydessä sekä osaava henkilöstö Kitinkannuksessa tarjoavat erinomaisen kokonaispaketin hyvinvointiin.

Katri-Helena Syri, toimitusjohtaja

Kitinkannus

KITINKANNUKSEN ASIAKASLEHTI 2021

JULKAISIJA:
KITINKANNUS RY

PÄÄTOIMITTAJA:
KATRI-HELENA SYRI

TUOTTAJA:
JORMA UUSITALO

KUVAT:
**ULLA NIKULA
JORMA UUSITALO
KITINKANNUS**

KANNEN KUVA:
**LEILA ERONEN KUNTOUTUI
KITINKANNUKSESSA
FYSIOTERAPEUTTI HENNA
YLITALON OHJAUKSESSA.**

ULKOASU JA TAITTO:
OY FRISTYLE AB

PAINOPAIKKA:
GRANO OY

PAINOSMÄÄRÄ:
30 500 KPL

Kuntoutuspäällikkö Päivi Kotka:

Vaikuttava kuntoutus on Kitinkannuksen ydinosaamista

Kuntoutus ja parempi elämänlaatu kulkevat käsi kädessä. 30-vuotinen kokemus ja osaaminen, ammattitaitoinen henkilökunta sekä ajanmukaiset puitteet kuntoutuslaitteistoinen tekevät Kitinkannuksesta merkittävän toimijan kuntoutuksen saralla, sanoo Kitinkannuksen kuntoutuspäällikkö Päivi Kotka.

Kuntoutuspäällikkö Päivi Kotka tietää, että motivoitunut henkilökunta ja hyvä ilmapiiri ovat asioita, jotka vaikuttavat positiivisesti myös asiakaskokemukseen.

- Monipuolinen laitekanta ja välineet ovat tärkeä osa Kitinkannuksen vaikuttavaa kuntoutusta, kuntoutuspäällikkö Päivi Kotka sanoo.

Kuntoutusasiakkaita Kitinkannukseen saapuu kaikkialta Suomesta. Keskipohjalaisten on sanottu olevan suorastaan etuoikeutettuja, kun heidän kotikonnuiltaan löytyy Kitinkannuksen kaltainen kuntoutusosaaja, joka tutkitusti tuottaa vaikuttavaa kuntoutusta.

KITINKANNUS tarjoaa sekä avo- että laitospainotteista kuntoutusta. Laitospainotteiseen kuntoutukseen asiakas voi tulla kuntoutumaan leikkauksesta tai toipumaan sairaudesta. Hän asuu kuntoutusjakson ajan ympärivuorokautisesti Kitinkannuksessa kuntoutusohjelman sisältyessä yksilöllistä terapiaa, ryhmäliikuntaa ja vapaa-ajanohjelmaa. Tärkeä osa kokonaisuutta on kuntouttava hoitotyö. Siinä tuetaan

asiakkaan omatoimisuutta kuntouttavalla työotteella.

Maksusitoumuksia laitospainotteiselle kuntoutukselle tekevät julkinen terveydenhuolto, vakuutusyhtiöt ja Kela. Luonnollisesti Kitinkannuksessa voi kuntoutua myös omakustanteisesti.

Avokuntoutuksen määrä Kitinkannuksessa on kasvanut viime vuosina huomattavasti. - Avokuntoutus voi olla fysio-, toimintaterapiaa, ja niitä palveluita viemme enenevässä määrin myös asiakkaiden kotiin, Päivi Kotka sanoo.

Kotona tapahtuva kuntoutus sopii hänen mukaansa esimerkiksi ikääntyneelle väestölle.

- Tyypillinen tilanne on vaikkapa kotiutus lonkkaleikkauksen jälkeen. Yhdessä meidän asiantuntijan kanssa asiakkaan on turvallista harjoitella omassa kotiympäristössään niitä siirtymisiä, joita hän arjessa tarvitsee. Yksityiskotien lisäksi viemme kuntoutuspalveluitamme esimerkiksi Kitinkodin asukkaalle, jos asiakas itse tai hänen omaisensa haluavat ostaa läheiselleen yksilöllistä kuntoutusta.

Kelan kuntoutuskurssit Kitinkannuksessa

Kitinkannus järjestää myös Kelan TULES- ja IKKU-kuntoutuskursseja. TULES-kurssit tarjoavat ryhmämuotoista kuntoutusta tuki- ja liikuntaelsairaille. IKKU-kurssit on puolestaan tarkoitettu ikääntyneille, eli yli 68-vuotiaille itsenäisesti asuville monisairaille, joiden selviytymistä arjessa voidaan tukea kuntoutuksen keinoin.

- Molemmat kurssit ovat 10-paikkaisia Kelan maksuissa kuntoutumisesta aiheutuvat kustannukset kokonaisuudessaan. Kurseille haetaan Kelan kautta täyttämällä Kelan lomake KU 132, ja liittämällä mukaan lääkärin B-lausunto perusteluineen, Päivi Kotka opastaa.

Kuntoutuskursseista palautteita toisaalla tässä lehdessä. Tarkempia tietoja löytyy Kitinkannuksen kotisivuilta, www.kitinkannus.fi palvelut.

Avokuntoutuksessa Kitinkannuksessa on mahdollista käydä Kelan, vakuutusyhtiöiden ja julkisen terveydenhuollon maksusitoumuksella, palvelusetelillä tai omakustanteisesti. Kelan kanssa Kitinkannuksella on sopimus fysio-, toiminta- ja allasterapiasta.

- Jos asiakas on saanut Soiten palvelusetelin fysio-, toiminta- tai allasterapiasta, hän voi valita Kitinkannuksen terapian toteuttajaksi, Kotka kertoo esimerkin.

HENKILÖKUNNAN AMMATTITAITO ja

Kitinkannukseen hankittu kuntoutusteknologia ovat asioita, joista Päivi Kotka sanoo olevansa erityisen ylpeä.

- Laitos- ja avokuntoutuksen asiakkaita palvelee kokenut terapeuttien joukko, joista kuusi on fysioterapeutteja ja yksi toimintaterapeutti. Kitinkannus työnantajana on perinteisesti kannustanut henkilöstöään kouluttautumaan, ja oppilaitosten kanssa teemme tiivistä yhteistyötä. Henkilökunnan innostuneisuus ja hyvä ilmapiiri näkyvät myös asiakaspalautteissa.

Kitinkannus hankki 2010 Suomen ensimmäisen

kävelyrobotin, jonka avulla kävelykuntoutusta annetaan sekä aikuisille että yli 4-vuotiaille lapsille.

- Pablo-laitteistoa käytämme yläraajan ja käden taitojen harjoitteluun, ja lisäksi meillä on olemassa laitteistot ja välineet muun muassa painokevennettyyn kävelyyn ja tasapainoharjoitteluun. Hyvin tärkeä rooli kuntoutuksessa on terapia-altaalla, joka mahdollistaa kuntoutujille yksilöllisyyden ohella yksityisyyden.

Eikä pidä unohtaa Kitinkannuksen hyvinvointipalveluita.

- Meille voi tulla esimerkiksi kuntotestiin tai kehonkoostumusanalyysiin, Kotka muistuttaa.

Uudet teknologiat tarjoavat entistä kehittyneempiä mahdollisuuksia. Kitinkannus on ollut mukana muun muassa Centria-ammattikorkeakoulun RoboSote-hankkeessa, jossa testataan uusia teknologioita kuntoutuksessa ja hoivatyössä.

- On tosi tärkeää, että kuntoutuksen ja hoivat ammattilaiset pääsevät testaamaan teknologioita ja antamaan palautetta niiden jatkokehittämiseen.

Liikuntalaatat auttavat kehittämään motoriikkaa ja liikkuvuutta.

”Oikein ajoitettu kuntoutus kannattaa myös taloudellisesti”

Kitinkannus ry:n hallituksen jäsen Hannu Pajunpää on tehnyt pitkän työuran niin perusterveydenhuollossa kuin sairaalamaailmassa. Hän on nähnyt käytännön työssään, kuinka tärkeää on panostaa oikea-aikaiseen kuntoutukseen. Hänen mukaansa kuntoutus on kuitenkin jäänyt terveydenhuoltojärjestelmässä lapsipuolen asemaan.

- Jos aivohalvauksen tai muun toimintakykyä heikentävän ongelman sattuessa kuntoutukseen panostettaisiin kovasti tilanteen ollessa akuutti, muutaman vuoden kuluttua nämä ihmiset tarvitsisivat vuodepaikkoja paljon nykyistä vähemmän. Kyse on paitsi elämänlaadusta myös siitä, että kokonaistulos olisi yhteiskunnan kannalta paljon taloudellisempi. Tässä asiassa voisimme saada paljon parempaa aikaan, Pajunpää painottaa ja muistuttaa myös ennaltaehkäisyn merkityksestä.

Oikea-aikaiseen kuntoutuksen panostamalla moni ihminen voisi selvitä itsenäisesti paljon kevyemmällä avulla. Se tarkoittaisi myös arvokkaampaa elämää ihmisen pystyessä itse päättämään, mitä hän tekee tai jättää tekemättä.

- Kitinkannuksella on annettavanaan paljon erikoisosastomista, joka parantaa ihmisten toimintakykyä, ja sen tuloksena elämänlaatua. Henkilökohtaisesti näen mielekkääksi, että julkiset aluetoimijat pitäisivät Kitinkannuksen kaltaisia, varsin pieniä ja yleishyödyllisiksi perustettuja yksiköitä yhteistyökumppaneina eikä kilpailijoina. Näissä asioissa tekemistä kyllä riittää kaikille, kun vain löydetään järkevä työnjako, Pajunpää korostaa.

Senni Ojatalo kuntoutuu rajun autokolarin jälkeen

Tavoitteellisuus, tinkimättömyys ja vaikuttava kuntoutus auttavat **Senni Ojataloa** jatkamaan elämää autokolarin jälkeen. ”Omalta mummoltani, joka sairasti vaikean reuman, olen varmaan perinyt pahan sisuni ja asenteen, ettei valiteta ihan pienestä”, Ojatalo nauraa.

Lokakuun 10:nneen päivän yönä 2020 Senni Ojatalo ajoi työvuoronsa jälkeen Alavieskasta kotiinsa kohti Himangan Hillilää. Yhtäkkiä Ojatalo hiljensi vauhtia, koska vastaan lähestyi auto samalla kaistalla. Mielessä välähti, että vastaantulija väistää hirveä ja palaa omalle kaistalleen, mutta niin ei käynyt. Kuului hirveä rysähdyks ja sen jälkeen koitti pitkä hiljaisuus, kun nuori rattijuoppo ei ollutkaan hallinnut autoaan, vaan törmäsi Ojatalon ajoneuvoon. - Törmäyksen sattuessa puhuin kaiuttimen kautta aviomiehelleni, joka soitti hälytyksen, ja pian paikalle tuli myös kaksi nuorta. Minun irrottaminen autosta kesti noin tunnin, minkä jälkeen minut viettiin Ouluun. Seuraavana päivänä herättyäni tehohoidossa kuulin, kuinka pahasti oli käynyt. En edes halunnut uskoa kaikkea, kun minulle kerrottiin, miten kauan kuntoutuminen veisi aikaa.

Törmäyksessä Ojatalolle muun muassa aiheutui kaikkiin raajoihin lukuisia murtumia, ja selkärangasta irtosi pieniä luunsiruja. Se tarkoitti useita leikkauksia, raajojen kipsihoitoa ja alkuvaiheessa liikkumista ainoastaan pyörätuolilla.

Oulusta Ojatalo siirrettiin vuodeosastolle Kalajoelle, mutta se vaihe kesti vain hetken.

- Totesin, että pärjään kotona varsinkin, kun sain apuvälineet mukani. Kaiken lisäksi korona esti vierailut.

JO TEHO-OSASTOLLA Ojatalo oli painottanut miehelleen, että tapahtuneesta huolimatta tavoitteena on viettää seuraava kesä suunnitellusti perheen kanssa. Suunnitelmiin kuului muun muassa kiipeäminen Saana-tunturin laelle. Niin myös tapahtui, vaikka kotiutusvaiheessa Ojatalon jalat olivat vielä kipsissä ja kädet käyttökiellossa. Ison kiitoksen kuntoutumisestaan Ojatalo osoittaa Kitinkannukselle, ja siellä edelleen jatkuvalle työlle vastaavan fysioterapeutin Piia Vuotilan johdolla.

- Jo Oulussa minulle suositeltiin Kitinkannusta. Oli minun onneni, että se sopi myös vakuutusyhtiölle, koska Kitinkannuksen puitteet ovat antaneet minulle mahdollisuuden kuntoutua. Piia on huolehtinut minusta hienosti, ja varovaisuusperiaatteella hän tuki myös Saana-tavoitteeni onnistumista.

Ojatalon mukaan on ollut motivoivaa kokea oma edistyminen vaihe vaiheelta alkaen siitä, kun hänet nostettiin Kitinkannuksessa valjailla pyörätuolista painokevennettyyn kävelyyn. Seuraavassa

Senni Ojatalo (vas.) ja vastaava fysioterapeutti Piia Vuotila ovat tehneet kuukausia tiivistä yhteistyötä. Kuntoutuksessa terapia-allas on ollut tärkeä apu.

vaiheessa hän pystyi siirtymään omin jaloin terapia-altaalle.

- Kitinkannuksen henkilökunta on jaksanut aina kannustaa minua, ja Piialta olen saanut ohjeet kotiharjoitteluun. Hänelle voin myös sanoa suoraan, jos on oikein huono päivä.

KUNTOUTUSTA Senni Ojatalo sanoo jatkavansa periaatteella, ettei mikään ole mahdotonta. Hän toivoo, että humalassa ajaneen nuoren kuljettajan tapahtunut on pysäyttänyt, ja että muut ihmiset puuttuvat asiaan, jos näkevät jonkun menevän humalassa auton rattiin. Katke-ruuden Ojatalo haluaa pyyhkiä mielestään.

- Totta kai tulee huonoja hetkiä ja kiukuttaa, kun kävely on välillä vaikeaa tai raejuustopurkki putoaa kädestä. Asioita pitää myös opetella tekemään toisella tavalla, kuten ampumaan hirvimerkki uudella tekniikalla. Vähitellen olen aloittanut taas kuntosaliharjoittelun, ja painonnostoonkin asetan uusia tavoitteita. Kivuttomia askeleita ei vielä ole, mutta juoksemisenkin aion ottaa takaisin ohjelmaan. Se on minulle tosi tärkeää, että lapset ovat helpottuneita saatuaan äidin takaisin kotiin, Ojatalo sanoo.

Terapia-allas tärkeä apu kokonaisvaltaisessa kuntoutuksessa

Senni Ojatalo ryhtyi käymään Kitinkannuksessa avofysioterapiassa noin kahdesti viikossa loppuvuodesta 2020.

- Toinen terapiaista on toteutettu altaalla, joka on paras elementti Sennin kohdalla, kun kyse on näin kokonaisvaltaisesta kuntoutuksesta. Kipsihoitojen ja alkuvaiheen liikuntakyvyttömyyden myötä Sennin lihasvoima oli heikentynyt ja nivelissä oli liikerajoituksia, kertoo vastaava fysioterapeutti Piia Vuotila.

Vesi keventää kehon painoa ja mahdollistaa kivuttomamman liikkumisen. Veden nostetta voidaan hyödyntää harjoitteissa joko vastustamaan liikkeitä tai helpottamaan niitä. Altaassa olo myös vähentää alaraajojen turvotusta.

Kitinkannuksessa on lämmin tasasyvyinen terapia-allas, jonne on mahdollisuus mennä joko allashissillä tai tukevia portaita pitkin. Vuotilan mukaan Kitinkannuksen allasterapian suuri vahvuus on siinä, että Kitinkannuksessa asiakkaalle voidaan turvata rauhallinen ja yksityinen terapiatilanne ilman ulkopuolisia häiriötekijöitä.

- Kitinkannuksessa on mahdollista käydä avokuntoutuksessa Kelan, vakuutusyhtiöiden, julkisen terveydenhuollon maksusitoumuksella tai palvelusetelillä. Asiakas voi tulla meille myös omakustanteisesti lääkärin SV3F-lähetteellä tai ilman. Täältä löytyvät hyvät tilat ja nykyaikaiset laitteet kuntoutumisen tukemiseen, Piia Vuotila sanoo.

- On ollut tosi motivoivaa nähdä, miten kuntoutus on parantanut toimintakykyäni, Senni Ojatalo iloitsee.

Parempaa elämänlaatua hoidon kuntouttavalla työotteella

Kitinkoti uusiin tiloihin vuonna 2023

Hoitopäällikkö Majja Mattila vaihtaa kuulumisia Raili Hollannin kanssa.

Kitinkannus on toiminut viime helmikuusta lähtien Kannuksessa sijaitsevan Kitinkodin, entisen Kotirannan tehostetun palveluasumisen tuottajana. Kitinkodin asukkaat ja henkilökunta astuvat uuteen aikakauteen reilun vuoden kuluttua, jolloin yksikölle valmistuvat upouudet tilat Kitinkannuksen yhteyteen.

Kitinkannus ry. valikoitui Kitinkodin palveluntuottajaksi Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveyspalvelukuntayhtymä Soiten järjestämässä kilpailutuksessa. Hoitopäällikkö **Majja Mattilan** mukaan Kitinkodissa keskiössä on kuntouttava asuminen, jolla tuetaan ikäihmisten toimintakyvyn säilymistä mahdollisimman pitkään. Mattila vastaa hoitotyön johtamisesta ja kehittämisestä sekä Kitinkannuksen että Kitinkodin yksiköissä.

- Parempi toimintakyky merkitsee parempaa elämänlaatua. Korostamme hoitotyössä kuntouttavaa työotetta, joka käytännössä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että henkilö kävelee ruokapöytänsä sen sijaan, että hän syö sängyssä. Kannustamme asiakkaita tekemään niitä päivittäisiä asioita, jotka suinkin on mahdollista tehdä itse.

Kitinkodissa on 43 tehostetun palveluasumisen pitkäaikaista asumispaikkaa, joista kolme on merkitty intervallipaikaksi. Kitinkodissa hoitohenkilöstöä on 22 lähihoitajaa

sekä 4 sairaanhoitajaa. Yksikön vastaavana esimiehenä toimii **Piia Hautajärvi-Salmela**.

- Työntekijöiden rekrytointi onnistui tosi hyvin, ja meillä on nyt myös Kitinkodissa kuntouttavaan asumiseen sitoutunut henkilöstö. Kuntouttava työote edellyttää hoitohenkilökunnaltakin omien asenteiden tunnistamista ja ammatillista osaamista, Mattila painottaa. Henkilökuntaa on motivoitunut lisäksi mahdollisuus osallistua vuonna 2023 käyttöön otettavien uusien tilojen suunnitteluun.

- Kitinkannuksen yhteyteen rakennettavat tilat merkitsevät tavallaan uutta alkua. Siellä kuntoutusosasto sijaitsee ihan vieressä, ruokapalvelut ovat samassa yhteydessä ja muutenkin yhteistyötä voidaan tehdä enemmän. Jo tällä hetkellä Kitinkannuksen yksiköstä tuodaan muun muassa viriketoimintaa Kitinkotiin, mutta jatkossa Kitinkodin asukkaat voivat osallistua toimintakykynsä mukaan vaikkapa Kitinkannuksen päivittäisiin aamuvoimisteluihin.

KITINKANNUKSEN YKSIKÖSSÄ hoitopuolen yhteistyö kuntoutuksen kanssa on perinteisesti tiivistä. Kitinkannuksessa hoitotehtävissä työskentelee 6 sairaanhoitajaa ja 10 lähihoitajaa.

Majja Mattila sanoo kuntouttavan työotteen heijastuvan positiivisesti moneen asiaan, niin asukkaiden elämänlaatuun kuin henkilökunnan päivittäiseen työhön. Henkilökunnalla on myös mahdollisuus hyödyntää työssään omaa erikoisosaamistaan, jota on syntynyt esimerkiksi harrastusten kautta.

- Työvuorojen suunnittelussa pyritään huomioimaan työntekijöiden toiveita, mikä puolestaan näkyy joustavuutena toiseenkin suuntaan. Hyvä työilmapiiri kantaa molempien yksiköiden arjessa. Tämä näkyy myös rekrytointien hakijamäärissä, jotka nekin kertovat meidän olevan haluttu työnantaja, Mattila iloitsee.

Kaupunginjohtaja Jussi Niinistö:

Kitinkoti-investointi vahvistaa Kitinkannuksen toiminnan kehittämistä

Kannuksen kaupunginjohtajan **Jussi Niinistön** mukaan Kitinkoti-investointi mahdollistaa Kitinkannus ry:n toiminnan jatkuvuuden ja kehittämisen. Kitinkannusta hän pitää kuntoutuksen edelläkävijänä Suomessa.

Kitinkannuksen yhteyteen ryhdytään rakentamaan Kannuksen kaupungin ja Kitinkannus ry:n yhteistyöllä uutta kuntouttavan asumisen yksikköä, Kitinkotia. Millaisella tehtäväjaolla hanketta viedään eteenpäin?

Kannuksen kaupungin roolina on olla mahdollistamassa rakentaminen yhdessä kolmannen sektorin, eli tässä tapauksessa Kitinkannus ry:n kanssa. Meillä on hyvä yhteistyö jo henkilösteiden kautta, koska kaupunginhallituksen edellinen puheenjohtaja Olli Joensuu on keskeisessä roolissa myös Kitinkannus ry:ssä. Maaliskuussa päätimme, että kaupunki on mukana perustamassa Kiinteistö Oy Kitinkotia, joka rakennuttaa kyseisen kuntouttavan asumisen yksikön.

Ajatuksena on, että kiinteistöosakeyhtiön osakkeista Kannuksen kaupunki merkitsee 49 % ja Kitinkannus ry 51 %. Osakepääoma on 600 000 euroa, mikä on suunnitelmassa rahoittaa pankkilainalla. Tavoitteena on, että yksikkö valmistuu 2023 alussa. Koronaelvytys on kuumentanut rakennusala ja nostanut rakentamisen kustannuksia, mikä voi vaikuttaa töiden aloittamisaikatauluun.

Millainen on rakennushankkeen merkitys Kannuksen kaupungin ja kuntalaisten näkökulmasta?

Totta kai kyseessä on merkittävä hanke Kannuksen kaupungille ja kaupunkilaisille. Usein unohdetaan, että Kitinkannus on myös merkittävä työllistäjä Kannuksessa ja Lestijoki-alueen talousalueelle. Sen lisäksi Kitinkannuksella on myönteinen merkitys kaupungin brändille. Olen huomannut ihmisten arvostavan Kitinkannuksen veljeskotijuuria sekä Kitinkannuksen tekemää isänmaallista työtä. Kiitos tässä yhteydessä myös Kannuksen kaupungin puolesta Veljeskodin ja nykyisen Kitinkannuksen ahkeralle henkilöstölle kunniakansalaisten hyväksi tehdystä työstä. Samalla Kitinkannus on osannut järkevästi uudistaa toimintaansa ja suuntautua avo- ja

- Kitinkannus on paitsi merkittävä työllistäjä myös kuntoutuksen edelläkävijä, sanoo Kannuksen kaupunginjohtaja Jussi Niinistö.

laitoskuntoutukseen.

Myös yritysvaikutusten näkökulmasta rakennushanke on tärkeä, koska se mahdollistaa Kitinkannus ry:n toiminnan jatkuvuuden ja kehittämisen Kannuksessa. Kesällä kaupunki myönsi Kitinkannus ry:lle 30 000 euron avustuksen kuntouttavan asumispalvelun kehittämiseen ja toiminnan käynnistämiseen. Se kertoo kaupungin luottamus- ja virkamiesjohdon tiedostavan hyvin Kitinkannuksen merkityksen työllistäjänä ja elinvoiman vahvistajana. Kaupunki haluaa kaikin mahdollisin keinoin tukea Kitinkannuksen toimintaa.

Millaisena näette Kitinkannuksen roolin laajemmin kuntoutuspalveluita tuottavana toimijana huomioiden sille 30 vuoden aikana kertyneen kuntoutusosaamisen?

Kitinkannukseen on väistämättä kertynyt paljon monipuolista ja korkealuokkaista

osaamista, ei vain hiljaista tietoa vaan myös laitekantaa. Minuun teki vaikutuksen Kitinkannuksen ennakkoluuloton kävelyrobotti-investointi, joka oli lajissaan ensimmäinen Suomessa. Se osoitti halua kehittää kuntoutustoimintaa, ja voi sanoa, että Suomessa Kitinkannus on kuntoutustoiminnan edelläkävijä.

Kaupungin näkökulmasta Kitinkannus on myös tärkeä osa Kitinkannuksen hyvinvointikokonaisuutta, jossa sijaitsevat Kannuksen kokoisen kaupungin mittakaavassa poikkeuksellisen merkittävät liikuntapalvelut. Kitinkannuksen kuntoutustoiminta sopii siihen yhteyteen erittäin hyvin. Kannuksessa käytetään ahkerasti liikunta-alueita ja kuntoutuspalveluita, ja täällä liki 94% yli 75-vuotiaista asuu kotona. Se on valtakunnallisesti korkea luku, jota useimmat muut kunnat tavoittelevat.

Eläkeikäisten määrä lisääntyy Suomessa nopeasti. Jos kuntoutuksella pystytään parantamaan ikäihmisten toimintakykyä, millaisia vaikutuksia sillä on kuntien taloudelle?

Olemme olennaisen kysymyksen äärellä. Lähtökohta on, ettei pidä mennä siihen mitä joskus aikanaan on ollut, eli että ikäihmisiä makuutetaan. On todettu kuntoutuksen tärkeys, jotta ikäihmiset voivat asua pitempään kotona. Sillä on suuri vaikutus ihmisten elämänlaatuun, mutta myös kuntien taloudelle, eritoten Kannuksen kaltaiselle verrattain pienelle kaupungille.

Mistä asioista hyvä elämänlaatu mielestänne koostuu ihmisen elämänkaaren eri vaiheissa?

Hyvä terveys on elämänlaatua kaikissa elämänvaiheissa. Liike on lääke, eli fyysinen aktiivisuus on tärkeää kaiken ikäisille, niin mielen kuin ruumiin ja sosiaalisten suhteiden kannalta. Ylös, ulos ja lenkille, kuten Tarvajärvi tapasi sanoa!

Kitinkannus uuden äärellä

Kitinkannuksen toimitusjohtajana pian viisi vuotta työskennellyt **Katri-Helena Syri** on ollut Kitinkannuksen palveluksessa siitä lähtien, kun toiminta Kannuksessa käynnistyi tammikuussa 1991. Toimitusjohtajan ja hallituksen johdolla Kitinkannus käy parhaillaan läpi 30-vuotisen historiansa suurinta muutosvaihetta. Kunniakansalaisten poistuessa keskuudestamme Kitinkannus haluaa hyödyntää vahvaa kuntoutusosaamistaan myös tulevana vuosikymmeninä.

- Kitinkannuksen muutosvaihe tarkoittaa erityisesti sitä, miten meidän resursseja hyödynnetään tulevaisuudessa Keski-Pohjanmaalla, toimitusjohtaja Katri-Helena Syri sanoo.

Kannuksen Veljeskodin nimellä alkuun on toiminut Kitinkannus perustettiin hoitamaan ja kuntouttamaan ensisijaisesti veteraaniväestöämme, sotiemme invalideja, veteraaneja, heidän puolisoitaan ja lottia. Vuodesta 2006 lähtien Kitinkannus on panostanut myös vaatimaan lääkinälliseen laitostuntoutukseen, avokuntoutukseen ja asumispalveluihin.

- Olemme erittäin kiitollisia, että olemme saaneet hoitaa ja kuntouttaa kunniakan-salaisiamme näin pitkään Valtionkonttorin sekä Sotainvalidien Veljesliiton ja sen piiri-järjestöjen avustuksella. Koko ajan olemme kuitenkin tiedostaneet heidän määränsä vähenemisen ja osanneet varautua tulevaan. Esimerkiksi 2010 Kitinkannus investoi ensimmäisenä kuntoutuslaitokseksi Suomessa Lokomat-kävelyrobottiin. Uudet asiakkuudet ovat osaltaan mahdollistaneet sen, että olemme pystyneet tarjoamaan alkuperäiselle asiakaskunnallemme parasta mahdollista palvelua, Katri-Helena Syri sanoo.

KITINKANNUKSEN EDUSTAMA kuntoutuskeskittä elää valtakunnallisesti isossa muutoksessa. Kitinkannus on hyvä esimerkki laitoksesta, jolle on kertynyt valtavasti kuntoutusosaamista. Olennaisin kysymys kuuluu, miten henkilöstön ammattitaito ja esimerkiksi kuntoutusvälineistöön tehdyt investoinnit käytetään suomalaisen yhteiskunnan hyväksi tulevaisuudessakin. - Kaikkia toimijoita tarvitaan. Uudistuva osaaminen ja osaavan työvoiman saattavuus luovat edellytykset niin yritysten kilpailukyvyille ja työurien pidentämiselle, kuin suomalaisen hyvinvoinnin rahoittamiselle. En näe, että yksinomaan julkisen puolen resurssit riittävät kattamaan valtakunnallista kuntoutustarvetta, Syri viittaa muun muassa väestön nopeaan ikääntymiseen.

Hän kysyy, miksi yleensä jättää käyttämättä osaamista, jota on hankittu ja ylläpidetty valtion varoilla.

- Valtionkonttori on ollut meille hyvä kumppani siinäkin mielessä, että heillä on korkeat laatuvaatimukset, eli olemme tottuneet tuottamaan laadukasta kuntoutusta. Kun nykytilannetta tarkastellaan alueellisesti, meidän tapauksessa muutosvaihe tarkoittaa erityisesti sitä, miten Kitinkannuksen resurssit hyödynnetään tulevaisuudessa Keski-Pohjanmaalla.

Uuden liiketoiminnan luomisessa Kitinkannus otti yhden merkittävän askeleen aikaisemmin tänä vuonna. Kitinkannus pääsee hyödyntämään vahvuuksiaan kuntouttavan asumispalvelun osajana solmittuaan sopimuksen Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskityksen kanssa

Kitinkannus on investoinut pitkäjänteisesti toimiviin ja ajanmukaisiin puitteisiin.

tehostetun palveluasumisen tuottamisesta Kannuksessa.

- Avokuntoutuksen tarpeita ajatellen olemme investoineet pitkäjänteisesti laitekantaan ja muihin puitteisiin. Olemme myös halunneet pitää kiinni asiakkaiden arvostamasta allasterapiasta, vaikka se onkin kustannuksiltaan kallis kuntoutusmuoto.

AMMATTITAITOINEN HENKILÖKUNTA

on asia, josta Kitinkannus saa paljon hyvää palautetta tilojen ja laitteiden lisäksi. - Monissa yhteyksissä on tullut positiivisesti esille, kuinka vahvasti asiakaslähtöisyys on keskiössä henkilöstön jokapäiväisessä työssä. Tämä heijastuu hyvänä palautteena. Kun Kela teki meille auditoinnin kurssitoiminnasta, saimme erinomaista palautetta jo tiedostamistamme vahvuuksista, ammattitaitoisesta henkilöstöstä sekä toiminallisista tiloista.

- Kitinkannus työnantajana on puolestaan sitoutunut huolehtimaan henkilöstönsä hyvinvoinnista muun muassa koulutuksilla, työnohjauksella sekä huomioimalla työntekijöiden yksilöllisiä tarpeita. Olenkin iloinut siitä, että olemme saaneet hakijoita moniin avoimiin olleisiin tehtäviin, koska se kertoo myös meidän työnantajamielikkävyydestä.

Taloussasiat ovat luonnollisesti iso osa toimitusjohtajan työtä. Laadukas kuntoutus edellyttää riittävää tulovirtaa, minkä lisäksi liiketoiminnan on oltava kustannustehokasta.

- Meidän täytyy kehittää toimintaamme koko ajan. Sen takia valmistelemme parhaillaan Kitinkannuksen yhtiömuodon muutosta. Lisäksi syksyllä 2018 ulkoistimme ravintolapalvelut Fazer Amicalle, joka siirtyi myöhemmin Compass Group Oy:n omistukseen, Katri-Helena Syri kertoo.

Ravintolapalveluiden ulkoistaminen on osoittautunut onnistuneeksi ratkaisuksi ja

auttanut Kitinkannusta keskittymään omaan ydintekemiseensä. Compass Group toimittaa Kitinkannuksessa valmistetut ateriat myös Kitinkodille, ja Kitinkodin siirtyessä aikanaan uusiin tiloihin saman katon alle Kitinkannuksen kanssa, ateriapalvelun kustannustehokkuus paranee entisestään.

- Keski-Pohjanmaan sosiaalipsykiatrisen yhdistyksen 9-paikkainen kuntouttavan asumisen yksikkö Keltasirkku siirtyi kolme vuotta sitten vuokralle Kitintaloomme. Tämäkin yhteistyö on sujunut hienosti, Syri korostaa hyvien kumppanuuksien merkitystä.

TYÖURA KITINKANNUKSESSA Syrillä alkoi palkanlaskennassa. Taloushallinnon pääpainon mieluisana lisänä toimenkuvaan on kuulunut henkilöstöhallinnon tehtäviä, ja esimiestyötä hän on tehnyt vuodesta 2000 lähtien.

- Olin aikanaan tutustunut Mäntyharjulla toimivaan vastaavanlaiseen yksikköön ja ajattelin, että sellaisessa olisi mukava työskennellä. Tullessani valituksi toimeeni silloisesta 92 hakijasta luulin haastattelusta lähtiessäni, etten varmaankaan paikkaa saisi. Lopputulos oli mukava yllätys, ja sillä tiellä olen vieläkin.

Syrin mukaan on monia syitä, joiden ansiosta työ Kitinkannuksessa on pysynyt mielekkäänä ja motivoivana. Esimerkiksi työn ohessa suoritettavat tutkimukset antavat voimavaroja ja vertaistukea tehtävään. Syri on suorittanut viimeisimpinä JET, HHJ- ja Sote Lean Master-tutkimukset.

- Haasteet tekevät työstä mielenkiintoisen. Kitinkannuksessa työtehtäväni ja toimenkuvani ovat kehittyneet ja muuttuneet ajan saatossa koko ajan vaativampaan suuntaan. Lisäksi kuntoutusmaailmaan liittyvä olennaisesti tavoitteellisuus. Tavoitteiden asettaminen ja niihin pääseminen on aina palkitsevaa, Katri-Helena Syri toteaa.

Professori Erkki Vauramo: Kuntoutus kuntoon

Professori Erkki Vauramon mielestä Suomessa olisi jo päästävä eroon vanhusten makuuttamisesta, ja nostettava sen sijaan kuntoutus keskiöön.

Professori **Erkki Vauramon** mukaan Suomessa pitäisi kiireen vilkkaan päästä eroon kunnalliskotien aikaisesta, vanhusten makuuttamiseen perustuvasta hoidosta. Keskiöön pitäisi sen sijaan nostaa kuntoutus, kuten on tehty jo ajat sitten Keski-Euroopassa ja monissa Pohjoismaissa.

- Kun vanhukselle tulee kriisi, näissä maissa kriisiä seuraa periodi, jossa kuntoutus on ensisijainen toimenpide. Pysyvää hoitoa koskevat päätökset tehdään vasta tämän jälkeen. Keski-Euroopassa luovuttiin 1970-luvulla käytännöstä, jossa potilas laitettiin kuukaudeksi sänkyyn odottamaan hoitopäätöstä. Sen seurauksena noin kolmasosa konservatiivisista hoitopaikoista suljettiin tarpeettomina, koska kuntoutuksella ihmiset pystyttiin palauttamaan aktiiviseen elämään, Vauramo kertoo.

Jos kuntoutuksella olisi keskeisempi rooli, Suomessakin selvittäisiin huomattavasti pienemmällä hoivapaikkojen määrällä.

MYÖS ASUMISESSA riittää parannettavaa. Erkki Vauramon mukaan mallia voi ottaa vaikkapa Ruotsista. Jos Suomessa vanhusten palveluasuminen perustuu ”kopittamiseen”, länsinaapurissa suositetaan normaalin yksion luokkaa olevia tiloja, joissa eletään omine huonekaluineen samaa elämää kuin aikaisemmin omassa kodissa.

- Kodinomaisuus ei synny sillä, että on sänky, tuoli, matto lattialla ja kukka pöydällä.

Suomen kriisi on siinä, että täällä on rakennettu liian ahtaasti.

Vauramo puhuikin väljemmän rakentamisen puolesta ja siitä, että syntyy kokonaisuuksia kuten palvelukortteleita, joissa asumispalveluiden lisäksi sijaitsee esimerkiksi ruoka- ja hyvinvointipalveluita, kuntoutuspalveluita sekä vapaa-ajanpalveluita. Suomestakin löytyy hänen mukaansa jo hyviä esimerkkejä.

- Etelä-Karjalan lisäksi hyviä kokonaisuuksia on rakentunut Pohjanmaan rannikolle,

jonne tulee vaikutteita Ruotsista.

Jotta Suomessa voidaan ottaa pidempiä askeleita kohti parempaa, yleisen mielipiteen täytyy Vauramon mielestä ryhtyä vaatimaan muutosta.

- Yksi avainalue muutoksessa on hoitajien koulutus. Lisäksi meillä järjestelmä valvoo pontevasti huonoa laatua, mutta se ei tee mitään sulkeakseen pois huonon laadun ja parantaakseen laatua. Siksi meidän täytyy myös saada ministeriöön osaava yksikkö, jolla on kyky johtaa toimintaa.

Ministeri Mika Lintilä: Kitinkannuksessa osataan kuntouttava työote

Kannuksen naapuripitäjästä Toholammilta kotoisin olevalla elinkeinoministeri **Mika Lintilällä** on läheinen suhde Kitinkannukseen. Hänen isänsä Aaro Lintilä oli aikanaan hankkimassa rahoitusta Kitinkannuksen rakentamiseen, ja Mika Lintilä itse toimi Kitinkannus ry:n hallituksen puheenjohtajana vuodesta 2000 vuoden 2016 lopulle, jolloin hän aloitti työnsä ministerinä.

- Kitinkannus on kokenut kuntouttajan, jonka osaamiselle löytyy paljon käyttöä. Osaamisen lisäksi arvostan todella paljon Kitinkannuksen hyvää ilmapiiriä ja sitä asennetta,

jolla henkilökunta toteuttaa kuntouttavaa työtettä, Lintilä sanoo.

Soiten ja Kitinkannuksen välinen sopimus entisen Kotirannan, nykyisen Kitinkodin tehostetun palveluasumisen tuottamisesta, on hänen mukaansa hyvä esimerkki siitä, miten Kitinkannuksen kuntoutusosaamista voidaan tuoda ikäihmisten hyväksi.

- Ikäihmisille itselleen ja myös heidän läheisilleen on iso asia, että kuntoutuksen avulla toimintakykyä voidaan jopa parantaa tehostetussa palveluasumisessa, Mika Lintilä painottaa.

KUVA: VALTIONEUVOSTO

- Työurien pidentyessä on entistä tärkeämpää huolehtia myös työkyvyn ylläpitämisestä, elinkeinoministeri **Mika Lintilä** sanoo.

Kunniakansalaisten asialla

”Meidän tehtävänä on pitää huolta loppuun asti sotainvalideista, heidän puolisoistaan sekä leskistä, ja koko veteraanisukupolvesta”, korostaa Sotainvalidien Veljesliiton Keski-Pohjanmaan piirin puheenjohtaja, everstiluutnantti evp. **Esko Hirviniemi**. Kitinkannuksen rooli kunniakansalaisille on hänen mukaansa ollut korvaamaton myös sotilaskodin kaltaisena lämminhenkisenä ja turvallisena kotipesänä.

Sotainvalidien Veljesliiton perustamiskokous pidettiin Jyväskylässä vajaa puoli vuotta talvisodan päättymisen jälkeen. Kun raskaat sotavuodet olivat lopulta ohi, Suomessa oli 94 000 sotainvalidia. Myöhemmin perustetut kodinomaiset ja kuntouttavat veljeskodit olivat vastaus ikääntyvien sotainvalidien hoitoon.

Kitinkannus aloitti toimintansa Kannuksen Veljeskodin nimellä 1991.

- Suomalaiset tuntevat talvisodan ihmeen, ja veljeskotien perustaminen oli toinen ihme. Veljeskotien ansiosta varmistui, että nämä henkilöt saivat suunnitelmallista ja asianmukaista hoitoa, Esko Hirviniemi sanoo.

Hänen mukaansa valtion ja kuntien ohella sotainvalidi- ja sotaveteraanityössä avainasemassa ovat olleet ja ovat edelleen vapaaehtoiset työntekijät.

- Mannerheim muistutti puheessaan Sotain-

validien Veljesliittoa perustettaessa, että oma apu ja omaan voimaan luottaminen ovat kaikkein tärkeintä. Siksi meillä on edelleen joka pitäjässä yksi tai useampi yhteyshenkilö. On tärkeää saada tieto heti, kun jossain tarvitaan apua.

SOTAINVALIDIEN VELJESLIITON Keski-Pohjanmaan piiri perustettiin Kokkolassa 1944. Perustamisvaiheessa jäseneksi liittyi

1985

Keski-Pohjanmaan sairaus- ja kuntoutuskotiyhdistys ry perustetaan. Nuorimmat sotainvalidit olivat juuri täyttäneet 60 vuotta.

1990

Arkkitehti Heikki Uusitalon suunnittelema 40-paikkainen sairaskoti valmistuu. Pääosa henkilökunnasta astuu palvelukseen joulukuussa.

1991

7. tammikuuta vastaanotetaan Kannuksen Veljeskodin ensimmäinen asukas. Myös ensimmäiset kuntoutusasiakkaat saapuvat samalla viikolla.

1994

Palveluasumiseen tarkoitettu 9 huoneiston Kitintalo valmistuu Veljeskodin välittömään läheisyyteen.

Esko Hirviniemi ja Maija Paasila ovat tehneet pitkään yhteistyötä sotainvalidien hyväksi.

- Kitinkannukselle on kertynyt kuntoutusosaamista, josta on paljon hyötyä keskipohjalaisille, Esko Hirviniemi sanoo.

900 henkilöä eri puolilta maakuntaa. Korkeimmilleen jäsenmäärä nousi 1950-luvun alussa, jolloin jäseniä oli 1 700. Kesällä 2021 Keski-Pohjanmaan piirissä sotainvalideja oli 21 sekä noin 140 puoliso- ja leskijäsentä. Tukijäseniä toimii piirin alueella kaikilla paikkakunnilla.

Keski-Pohjanmaan piiritoimisto palveli pitkään Kokkolassa **Anna-Liisa Salon** ohjauksessa. Muutama vuosi sitten toiminnot siirtyivät Kitinkannukseen uuden toiminnanjohtajan **Marja-Liisa Kattilakosken** mukana. Yhteistoiminta tiivistyi edelleen, kun Kitinkannus teki ostopalvelusopimuksen Veljesliiton kanssa toiminnanjohtajan tehtävästä ja palveluneuvojana työskentelevä **Maija Paasila** otti hoitaakseen myös piirin osa-aikaisen toiminnanjohtajan tehtävät. - Tämä oli piirihallitukselle ja ennen kaikkea piirimme sotainvalideille todella suuri asia. Nykyistä toimintaamme ajatellen Maija Paasila on avainasemassa, koska hän tuntee käytännössä kaikki sotainvalidit ja veteraanit alueellamme, Hirviniemi painottaa.

Koska Esko Hirviniemi on seurannut Kitinkannuksen toimintaa hyvin läheltä, hän on pohtinut paljon myös Kitinkannuksen tulevia mahdollisuuksia kuntoutus- ja hoitopalveluiden tuottajana. Erytisen tärkeänä hän pitää sitä, että Kitinkannuksen vahva osaaminen hyödynnetään tulevissa sote-ratkaisuissa. Siitä hyötyvät kuntoutuspalveluita tarvitsevat maakunnan ihmiset.

- Edelleen on parannettavaa siinä, miten valtio osallistuu sotainvalidien puolisoitten, heidän leskiensä ja myös veteraanien kuntouksesta aiheutuviin kustannuksiin. Lotat ja pikkulotat ovat ryhmä, jonka kuntoutukseen Lotta Svärd Säätiö voisi osoittaa varoja nykyistä enemmän. Entä voisiko ay-liike satsata jäsenistönsä kuntouttamiseen ja työkyvyn ylläpitämiseen entistä vahvemmin tilanteessa, jossa eläkeikä nousee. Rauhanturvaajia on Suomessa yhteensä yli 50 000. Useita kertoja palvelleita rauhanturvaajia heistä on noin

5 000, joista tehtävässään vammautuneita lähes 100, Hirviniemi luettelee esimerkkejä tahoista, joille Kitinkannuksella on paljon annettavaa.

ESKO HIRVINIEMI on tehtävässään 11:s Sotainvalidien Veljesliiton Keski-Pohjanmaan piirin puheenjohtaja. Hänellä itsellään on takana pitkä upseeriura useissa eri tehtävissä Puolustusvoimain palveluksessa.

- Asepalvelukseen Vaasaan menin jo vuorokautta aikaisemmin koulukaverini Aaro Pesolan kanssa, hän nauraa hyvän tuulisesti. Valtavan kokemuksen tulevalle sotilasuralleen Hirviniemi sai kesävierikkinä Sodankylässä, jolloin hän oli rakentamassa uutta varuskuntaa.

Kadettikurssi 51:lta valmistuttuaan nuoren upseerin ensimmäinen palvelupaikka oli Kainuun Prikaati. Myöhemmin Hirviniemi palveli kahdesti myös rauhanturvatehtävissä, ensin Kyproksella ja myöhemmin Siinailla.

Pääosan hän palveli Vaasassa esikuntatehtävissä Vaasan sotilaspiirin ja Pohjanmaan sotilasläänin esikunnissa sekä Vaasan Rannikkopatteriston huoltopäällikkönä. Reserviin Hirviniemi siirtyi 1993 Ilmajoelta Lääkintävarikon päällikön tehtävästä. Tämän jälkeen Hirviniemi toimi vielä useita vuosia Oulun sotilasläänissä sotilasalueen päällikkönä, ja hän on tehnyt mittavan uran myös vapaaehtoisen maanpuolustuksen parissa kouluttajana ja kurssinjohtajana. Lisäksi hän on hoitanut luottamustehtäviä kolmessa seurakunnassa, muun muassa Haapajärven

”Ihana työ ihanien ihmisten kanssa”

Maija Paasila on ollut Kitinkannuksen palveluksessa toiminnan alusta saakka. Tuosta ajasta lähes 20 vuotta hän on hoitanut palveluneuvojan tehtäviä. Valtiokonttorille palveluneuvoja on tärkeä paikallinen yhteistyökumppani, kun sotainvalidien asioita hoidetaan veljes- ja sairaskotien kanssa.

Viimeisen vajaan kolmen vuoden ajan Paasila on työskennellyt myös Sotainvalidien Veljesliiton Keski-Pohjanmaan piirin osa-aikaisena toiminnanjohtajana.

- Palveluneuvojana olin tehnyt tiivistä yhteistyötä sotainvalidipiirin kanssa, joten jäsenistö omaisineen ja osa asioistakin oli ehtinyt tulla tutuiksi. Koko tämä 30 vuotta on ollut minulle ihanaa ja opettavaa aikaa, kun olen saanut työskennellä näiden ihmisten kanssa niin sairaanhoitajana, palveluneuvojana kuin toiminnanjohtajana.

- Olen vahvasti saamapuolella voitua tutustua heidän elämäntarinoihin. Toivon, että näiden ihmisten tyytyväisyys, kiittolisuus, sitkeys ja yritteliäisyys välittyisivät nykysukupolvelle. Työni on ollut siinäkin mielessä antoisaa, että olen voinut olla välittämässä ihmisille monenlaisia hyviä asioita, joita Valtiokonttori on mahdollistanut, Maija Paasila sanoo.

kirkkovaltuuston puheenjohtajana kymmen vuotta.

- Sotainvalidipiirin puheenjohtajuus on minulle suuri kunniatehtävä tilanteessa, jossa kunniansalaisia on enää vähän jäljellä. Kuten jo totesin, veteraanisukupolvesta pidetään huolta loppuun asti. Kitinkannusta tukijoineen haluan kiittää lämpimästi mallikkaasta työstä veteraanisukupolven ja isänmaan hyväksi.

2000

Viimeinen iltahuuto-patsas paljastettiin Kitinkannuksen etupihalle.

2004

Uutena toiminimenä otettiin käyttöön Kitinkannus ry.

2005

Veteliläisen kuvanveistäjän Aimo Vähäkainun suunnittelema, sotainvalideille osoitettu patsas paljastettiin.

2005

Hotellihuonetasoista majoitusta tarjoava 20-paikkainen Kitinrivi valmistui.

2010

Kitinkannuksessa otettiin käyttöön Suomen ensimmäinen Lokomat-kävelyrobotti.

Kuvamuistoja Kitinkannuksen vuosikymmeniltä

Kitinkannusta rakennetaan 1989.

Posliinimaalaus on suosittua tekemistä.

Hoitoa odotellessa.

Venyttelyllä parempaa liikkuvuutta.

Henkilökuntaa Kitinkannuksen 10-vuotisjuhlassa.

Hiihtoväkeä talvella 1993.

2012

Valtiokonttori hyväksyi Kitinkannuksen kriisinhallintajoukoissa vammautuneiden rauhanturvaajien kuntouttajaksi.

2015

Kitinkannus sai järjestettäväkseen ensimmäiset Kelan laituskuntoutuskurssit.

2016

Levón-instituutin tutkimus osoitti, että Kitinkannuksen vaativan laituskuntoutuksen asiakkaista peräti 80% kuntoutui kotikuntoisiksi.

2017

Suomen täyttäessä 100 vuotta, lopultakin sotainvalidien laitoshoidosta poistui %-raja. Tästä lähtien kaikki sotainvalidit olivat oikeutettuja laitoshoitoon valtion varoin.

Puutarhajuhat kesällä 1993.

Pian grillataan säältä suojassa.

Yhdessä tekeminen tuo iloa päivään.

Käpyjenkeruureissulla vuonna 2010.

Hoitohenkilökunnalla tauon paikka.

2018

Fazer Food Services, nykyinen Compass Group Oy, aloitti Kitinkannuksen ruokapalveluiden tuottajana.

2018

Keski-Pohjanmaan sosiaalipsykiatrisen yhdistyksen kuntouttava asumisyksikkö Keltasirkku aloitti toimintansa Kitintalossa.

2021

Kitinkannus ry. valikoitui Kannuksessa sijaitsevan Kotirannan, nykyisen Kitinkodin, tehostetun palveluasumisen tuottajaksi ja alkoi kehittää kuntouttavaa asumista.

Kitinkannus perusti yhdessä Kannuksen kaupungin kanssa Kiinteistö Osakeyhtiö Kitinkodin, joka aloittaa Kitinkannuksen yhteyteen rakennettavan uudisrakennuksen rakentamisen kuluva juhluvuo- den aikana.

Heikki Haimakainen (vas.)
nuotiotulen äärellä Tules-
kurssilla Kitinkannuksen
maastoissa.

”Täyden kymppin TULES-kurssi”

Palautetta TULES- ja IKKU-kurssilaisilta

Kitinkannuksessa järjestetään sekä Kelan TULES- että IKKU-kursseja. Kurssilaisten palautteissa korostuvat muun muassa kurssien hyvä kokonaisuus, Kitinkannuksen henkilökunnan sitoutuneisuus sekä hyvä hoito ja hyvä ruoka. Ohessa poimintoja asiakaspalautteista:

Kuntoutus oli hyvää, ja henkilökunta osaavaa ja ystävällistä.

Fysioterapia ja toimintaterapia olivat hyviä, ja yhteiset hetket virkistäviä. Samoin pajatoiminta.

Kokonaisuus erittäin hyvä. Virkistävä, voimaannuttava ja tervehdyttävä viikko. Kunpa pääsisin vielä jatkossakin.

Ruoka ja hoito oli hyvää ja tilat viihtyisät. Sauna oli hyvä.

Henkilökunta ihanaa ja ystävällistä. Viihdyin hyvin ja aika kului nopeasti. Asiantuntemus korkealla tasolla.

Henkilöstö oli erittäin hyvin sitoutunut yhteisiin tavoitteisiin, ja henkilökunnan keskinäinen vuorovaikutus sujuvaa.

Joka päivälle oli toimintaa niin kuin pitikin olla.

Kelan kustantama TULES-kurssi Kitinkannuksessa oli Kolarista kotoisin olevalle **Heikki Haimakaiselle** kokemus, joka jäi lähtemättömästi mieleen ja sydämeen.

- Se oli loistava kokemus. Minulle tuli tunne, että siellä ihmiset aidosti välittivät minusta ja halusivat kuulla, miten minä voin. Jos jollain kurssilaisella oli jotain kysyttävää, fysioterapeuteilta ja sosiaalipuolen osaajilta sai heti vastauksen. Henkilökunta oli tosi pätevää, ja minuun on oltu Kitinkannuksesta edelleen yhteydessä.

Haimakaisen mukaan puitteet olivat muutenkin kunnossa.

- Kitinkannuksessa on monipuoliset mahdollisuudet harrastaa kuntouttavaa liikuntaa, kuten mahtavat ulkoilualueet latuverkostoineen, kuntoportaat, kuntosali ja uimahalli. Tosi paljon pidin myös jumppahetkestä ja rentouksista niiden yhteydessä.

OMA LUKUNSA olivat muut kurssilaiset, joista hioutui kolmen jakson aikana tiivis ja

hyvähenkinen ryhmä.

- Viihdyimme mainiosti toistemme seurassa, eikä yksikään meistä ollut pois yhdeltäkään jaksolta. Meitä yhdistivät vaivat niskassa tai selässä tai molemmissa, ja sen takia kurssilla sai arvokasta vertaistukea. Yhteydenpito on jatkunut kurssin jälkeen, ja kannustamme paljon toisiamme. Itse sain viime joulukuussa aivoverenkiertohäiriön ja odotan pääsyä leikkaukseen. Tapaamistakin olemme suunnitelleet.

Niitä, jotka harkitsevat Tules-kurssille hakemista, Haimakainen kannustaa tarttumaan mahdollisuuteen.

- Vaikka kipuja on enemmän tai vähemmän terveyden reistaillessa, aina jostain päivä paistaa risukasaan. Minulle se paistoi Kitinkannuksesta.

Makua, laatua ja terveellisyttä

Ruokahetki on monelle ihmiselle se päivän paras hetki. Kitinkannuksen ja Compass Groupin vuosia jatkunut yhteistyö takaa terveelliset ja maistuvat ruokapalvelut Kitinkannuksen ja Kitinkodin asiakkaille ja henkilökunnalle.

Ravitsemussuositukset täyttävä terveellinen ruoka ja kiireetön ruokailu ovat osa ihmisten hyvinvointia. Kitinkannuksessa tätä hyvän arjen yhtä peruskiveä on osattu aina arvostaa.

- Meillä on läpinäkyvä ja välitön keskinäinen yhteistyö ja luottamus toisiimme. Mietimme asioita yhdessä ja kuuntelemme herkäällä korvalla kehitystarpeita, sanoo ruokapalvelut tuottavan Compass Group Finlandin asiakkuuspäällikkö Marko Saxholm.

Ruokapalveluissa korostuu myös yksilöllisyys.

- Koska ruokailijoissa on niin senioreita kuin kuntoutusasiakkaita, se vaatii meiltä monenlaisten ruokasuositusten huomioimista sekä sitä, että voimme tehdä myös rakennuttettuja ja tehostettuja ruokavalioida. Esimerkiksi sosemainen ruoka pitää rikastaa, jotta päivittäiset ravitsemussuositukset täyttyvät. Rikastamiseen käytämme tavallisia ruoka-aineita kliinisten ravintovalmisteiden sijasta, jolloin ruoan maku pysyy hyvänä ja tuttuna. Samalla luonnollisesti varmistamme asiakasturvallisuuden, Saxholm kertoo esimerkin yksilöllisesti räätälöidyistä ruokapalveluista.

RUUAN VALMISTUKSESSA tärkeitä asioita ovat myös vastuullisuus ja kotimaiset raaka-aineet. Saxholmin mukaan hävikin pienentäminen lähtee hyvästä tuotannon suunnittelusta ja siitä, että reseptiikka ja annoskoot kohtaavat.

- Koko ajan mittaamme hävikkiä ja pyrimme sitä pienentämään. Nykyaikainen energiatehokas keittiötekniikka pienentää sähkön- ja vedenkulutusta. Lisäksi meillä on hankintasopimuksissa tarkat laatuvaatimukset, ja auditoidulla varmistamme, että toimittajat täyttävät toiminnalle asetetut kriteerit, Marko Saxholm kertoo Compass Groupin vastuullisuusteista.

Compass Groupin ostaminen perustuu vastuullisesti tuotettuihin sekä kotimaisiin, sesongin mukaisiin raaka-aineisiin.

- Meidän käyttämät lihajalosteet ovat

Ravintolapäällikkö Arja Linna henkilökuntineen huolehtii, että kaikki on taas valmiina päivän lounasasiakkaita varten.

vähintään 95-prosenttisesti kotimaisia, ja broileri sekä tuoreliha ovat aina 100-prosenttisesti suomalaista. Myös juurekset ja perunat ovat pääosin Suomessa tuotettuja. Ulkomaista hankimme ainoastaan silloin, jos kotimaiset juurekset tai vihannekset eivät riitä koko vuodeksi. Nestemäiset maitotaloustuotteet ja ruuanvalmistustuotteet, samoin

kuorelliset kananmunat, ovat aina kotimaisia, Saxholm luettelee.

Hän on mielissään myös Kitinkodin muuttosta Kitinkannuksen yhteyteen.

- Sen jälkeen meidän ei tarvitse enää kuljettaa ruokaa, ja Kitinkodinkin asukkaat saavat ruuan lautaselleen suoraan keittiön padasta.

Kitinkannuksen ruokapalveluissa työskentelee yhteensä seitsemän työntekijää Arja

Henkilökuntaamme juhlavuonna 2021

Kitinkannus-yksikön henkilökuntaa sekä Kitinkannus ry:n hallitus.

Kitinkodin henkilökuntaa kesällä 2021.

Kitinkannus ry:n hallitus

Kitinkannus ry:n hallituksessa on kuusi jäsentä, joista hallituksen puheenjohtajana toimii **Olli Joensuu**.

OLLI JOENSUU

Kitinkannus ry:n hallituksen puheenjohtaja. Joensuulla on lähes 40-vuotinen kokemus terveydenhoitoalalta niin hoitajana, lääketukku kaupan palveluksessa kuin omistajaosakkaana yrityksessä, joka toi maahan ja valmisti sairaalatarvikkeita ja -laitteita. Hän on toiminut mm. Soiten hallituksessa 12 vuotta ja vuosina 2017-2021 Kannuksen kaupungin hallituksen puheenjohtajana. Nykyään Joensuu on hallituksen jäsen Vestia Oy:ssä, Osuuskunta Keskikaistassa ja K-P:n sosiaalipsykiatrisessa yhdistyksessä.

- Kitinkannuksen vahvuudet ovat erityisesti kuntouttavassa työtöteessä. Tehostetussa palveluasumisessa se tarkoittaa ihmisille entistä pidempään parempaa elämänlaatua ja aktiivista elämää, Olli Joensuu sanoo.

JARMO KIVIMÄKI

Jarmo Kivimäki jäi eläkkeelle

Kallion johtajan tehtävästä työskennellyään sitä ennen Kallion vt. kuntayhtymäjohtaja ja hyvinvointipalvelujohtajana. Toimiessaan Nivalan kaupungin perusturvajohtajana Kivimäki oli keskeisesti mukana yhdistämässä Nivalan sosiaali- ja terveystoimea. Hän on jäsen myös Nivalan sotaveteraanien hallituksessa. Kitinkannuksen toiminnan peruskivi on hänen mukaansa pitkään kokemukseen nojaava kuntoutusosaaminen. Kivimäki sanoo, että tuetuissa asumispalveluissa korostuu tulevaisuudessa kuntoutuksen mukanaolo, mikä tukee myös ikäihmisten itsemääräämisoikeutta.

MIKKO LUOMA

Ennen nykyistä työtään KPK Yhtiöiden toimitusjohtajana Mikko Luoma työskenteli mm. tutkimusjohtajana Vaasan yliopistossa sekä Johtamistaidon Opisto JTO:n toimitusjohtajana. Luottamustehtäviin kuuluvat esimerkiksi jäsenyydet Ab A. Häggblom Oy:n, Centria-ammattikorkeakoulun sekä Uutismedian liiton hallituksissa. - Kitinkannuksella on kaikki edellytykset toimia edelläkävijänä tehostetun palveluasumisen saralla. Kuntouttavan työtöteen ansiosta ikäihmisten toimintakyky ei tyydytä vain ylläpitämään, vaan parantamaan. Henkilön itsensä lisäksi sillä on iso merkitys hänen läheisilleen, Luoma toteaa.

HANNU PAJUNPÄÄ

Hannu Pajunpäällä on laaja työkokemus perusterveydenhuollosta, sairaalamaailmasta sekä valtionhallinnosta ja yleisistä suunnittelutehtävistä. Työuran merkittävin muutosjohtamisen prosessi oli Raahessa toteutettu aluesairaalan ja terveyskeskuksen toimintojen yhdistäminen. Hän on työskennellyt lisäksi mm. Lapin sairaanhoitopiirin johtajajillilääkärinä ja Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin johtajana.

- Kitinkannus perustettiin tekemään hyvää eikä rahaa. Tämä eetos ohjaa Kitinkannuksen tekemistä, ja sillä on kuntoutusosaajana paljon annettavaa julkisten toimijoiden kumppanina, Pajunpää sanoo.

RISTO POUTTU

Risto Pouttu työskenteli Pouttu Oy:n palveluksessa 29 vuotta, joista 21 vuotta toimitusjohtajana. Hän hoitaa K-P:n sotaveteraanipiirin toiminnanjohtajan

tehtäviä, ja Kitinkannus ry:n hallituksessa Pouttu on hallitusvuosissa mitattuna pitkäaikaisin jäsen aloitettuaan tehtävässä vuonna 2006. Vapaaehtoinen maanpuolustustyö on ollut hänellä aina lähellä sydäntä, samoin kuin vaikuttaminen liikunta- ja urheilujärjestöissä. Kitinkannus on huolehtinut henkilöstönsä osaamisesta ja investoinut uusiin teknologioihin, minkä lisäksi Kitinkannus on Poutun mukaan merkittävä työllistäjä sekä alueensa vetovoimatekijä.

PEKKA TOIKKANEN

Työuransa Pekka Toikkanen teki turkiselinkeinon parissa mm. Kannuksen koeasemalla. Hän on kokenut kuntapäätäjänä, joka on toiminut mm. Kannuksen kaupunginvaltuuston ja -hallituksen puheenjohtajistoissa sekä perusturvalautakunnan puheenjohtajana. Luottamusmiehevuosina erityisesti sosiaalipuolen asiat tulivat tutuiksi.

- Kitinkannuksen henkilökunta on todella motivoitunut, ja he ovat ottaneet omakseen asiakkaiden hyvinvoinnin. Kitinkannuksen osaaminen ja hyvä ilmapiiri tunnustetaan maakunnan ulkopuolellakin. Myös se on vahvuus, että yhdistyksen hallituksessa on monipuolista osaamista, hän toteaa.

Kitinkannus

Tule kuntoutumaan Kitinkannukseen!

- Laitoskuntoutus
- Kelan kuntoutuskurssit
- Avokuntoutus
- Ympäri vuorokautinen hoito

Myös oma-
kustanteiset jaksot!

Kelan kuntoutuskurssit tuki-
ja liikuntaelinsairaille ja
ikäntyneille monisairaille.

Erityisosaamista tuki- ja
liikuntaelimestön ongelmista,
aikuisneurologiasta ja
ikäntymisen mukanaan
tuomista vaivoista.

Hyvät liikuntamaastot,
esteettömät tilat ja
monipuoliset välineet,
mm. terapia-allas,
kävelyrobotti,
painokevennetyn
kävelyn laite ja kuntosali.

Vaikuttavaa kuntoutusta ja yksilöllistä hoitoa

www.kitinkannus.fi • vaihde p. 044 5754 523